

SARO

Strategische Adviesraad
Ruimtelijke ordening
Onroerend erfgoed

**Advies
van 29 juni 2011
betreffende de wijziging van de VCRO
inzake de beroepsmogelijkheden**

ADVIES

1. SARO ontving op 24 mei 2011 een adviesvraag van minister Philippe Muyters over het ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 28 juni 1985 betreffende de milieuvergunning en van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening van 15 mei 2009, inzake de beroepsmogelijkheden.
2. Het voorliggend ontwerp van decreet brengt wijzigingen aan inzake de bevoegdheid om hoger beroep aan te tekenen tegen milieuvergunningen en stedenbouwkundige vergunningen, afgegeven door het college van burgemeester en schepenen of de deputatie. De bevoegdheid van overheidsinstanties om beroep in te stellen tegen beslissingen van een politieke overheid wordt toegewezen aan de leidende ambtenaar van dat orgaan in plaats van aan een toegewezen (gedelegeerde) ambtenaar. Bedoeling is dat een verantwoordelijke op een voldoende hoog niveau steeds een integrale afweging maakt, vooraleer beroep in te stellen. Hierbij wordt een afweging gemaakt van de belangen van de eigen entiteit tegenover die van andere entiteiten en het maatschappelijk belang van het aangevraagde. De leidend ambtenaar houdt wel de bevoegdheid (in geval van afwezigheid of verhindering) te delegeren.
3. Het betreft de uitvoering van een voorstel opgenomen in het Witboek Interne Staatshervorming.¹ In het kader van het dossier 'Versnelling van investeringsprojecten' kiest de Vlaamse Regering voor: *'de afschaffing van de bindende adviezen en voor het beperken van het aantal beroepen door ambtenaren door het vervangen van de beroepsmogelijkheden voor gemandateerde ambtenaren door een beroepsmogelijkheid, na integrale afweging, op niveau van de ambtenaren-generaal. Samen met het ontvoogdingsproces zal de positie van de ambtenaren stedenbouw hierdoor wijzigen waarbij deze meer dan voorheen zich inzet als partner bij lokale processen. Er wordt ook sterk ingezet op relatiebeheer: vooroverleg en procesbegeleiding om zo op een structurele i.p.v. dossier gebonden wijze gemeenten te begeleiden, dit mede in het traject naar ontvoogding.'*
4. Het voorstel gaat er van uit dat - door de bevoegdheid inzake beroep in te stellen op het niveau van leidende ambtenaar te leggen - een meer integrale afweging zal gebeuren. Dit is positief; het moet inderdaad het streven van de Vlaamse overheid zijn om met één stem te spreken, anders gezegd een integrale afweging te maken. Het voorstel van wijziging komt aan dit idee tegemoet omdat er wellicht minder verschillen ontstaan tussen de verschillende buitendiensten. Voor stedenbouwkundige vergunning kan het gebeuren dat verschillende ambtenaren van dezelfde Vlaamse overheid beroep aantekenen, met soms tegenstrijdige argumentaties. Het feit dat leidende ambtenaren een fiat moeten geven, kan ertoe bijdragen dat de onderlinge beroepen beter op elkaar worden afgestemd.

Het is voor de Raad evenwel niet duidelijk in hoeverre in het ontwerp van decreet voldoende garanties zijn ingeschreven voor deze integrale afweging tussen de verschillende Vlaamse agentschappen en adviesverlenende instanties. Bovendien is niet duidelijk in hoeverre dit ook in de praktijk zal leiden tot een betere afweging.

¹ Witboek Interne Staatshervorming. 8 april 2011.

5. SARO stelt vast dat de memorie van toelichting zeer beperkt is. Er is bijvoorbeeld onvoldoende zicht op de evolutie in het aantal ingestelde beroepen bij de verschillende instellingen. SARO meent dat het voorliggend voorstel niet ver genoeg gaat en dat de integrale afweging nog versterkt kan worden door te streven naar meer coördinatie. Dit zou kunnen door slechts één functie de bevoegdheid te geven om te beslissen of de Vlaamse overheid in beroep zou gaan, en dit op basis van een voorafgaand overleg tussen de verschillende betrokken administraties.
6. In de memorie van toelichting staat toegelicht dat de verschuiving concreet zal betekenen dat na de goedkeuring van voorliggend ontwerp van decreet de bevoegdheid om beroep in te stellen zal verschuiven van (1) de gewestelijke stedenbouwkundige ambtenaar naar het Agentschap Ruimte en Erfgoed en (2) de entiteit van het Agentschap Ruimte en Erfgoed, die belast is met de zorg voor het onroerend erfgoed naar het Agentschap Ruimte en Erfgoed (in de toekomst wellicht het geherstructureerde Vlaams Instituut voor het Onroerend Erfgoed). SARO wijst op de recente reorganisatie van het Agentschap RWO en verwijst verder naar haar advies hieromtrent.²
7. Volgens SARO is het bovendien aangewezen om de voorgestelde wijzigingen gericht op het responsabiliseren of centraliseren van het beroep tevens te koppelen aan een herziening van de mogelijkheden om beroep in te stellen. Artikel 4.7.21 van de VCRO stelt dat de gewestelijke ambtenaar beroep kan instellen bij de deputatie behalve in het beperkt geval, vermeld in artikel 4.7.19,§1, derde lid: *'De Vlaamse Regering bepaalt de gevallen waarin ontvoogde gemeenten geen afschriften of kennisgevingen moeten overmaken aan de gewestelijke stedenbouwkundige ambtenaar omwille van de beperkte ruimtelijke impact van de vergunde handelingen of de eenvoud van het dossier.'* De mogelijkheid om beroep in te stellen voor de leidende ambtenaar moet beperkt worden tot schendingen van de wet of procedurefouten. Het is immers praktisch weinig efficiënt om beroep in te stellen uitsluitend op basis van de goede plaatselijke ordening, zeker in ontvoogde gemeenten.

² SARO 2011|09. Advies van 25 mei 2011 betreffende de wijziging van het decreet houdende bescherming van het archeologisch patrimonium wat betreft de taken van het agentschap en het VIOE. www.sarovlaanderen.be